

St. prp. nr. 114.

(1963-64)

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

*Tilråding fra Industridepartementet av 17. april 1964,
godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.*

(Foredratt av statsråd Karl Trastli.)

Med Stortingets samtykke ble ved kongelig resolusjon av 21. desember 1962 Røldal-Suldal Kraft A/S gitt tillatelse til erverv og regulering i Røldal-Suldalvassdraget m.v. jfr. St. prp. nr. 29 for 1962—63, Innst. S. nr. 59 for s.å. og «Meddelte Vassdragskonseksjoner» for 1962 side 211—219.

I brev av 20. april 1963 har Norsk Hydro søkt om tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta en planendring og å foreta en ytterligere regulering. Saken er forelagt Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet som i brev av 3. februar 1964 har gitt følgende uttalelse til departementet:

«Med departementets ekspedisjon av 24. april 1963 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse følgende søknad datert 20. s.m. vedrørende ovenstående:

«Ved kongelig resolusjon av 21.-12. 1962 ble Røldal-Suldal Kraft A/S meddelt konsesjon til erverv og regulering av Røldal-Suldalvassdraget m. v.

Vi tillater oss herved på vegne av dette selskap

- 1) å orientere Dem om to planendringer i forbindelse med utbyggingen av kraftstasjonen Røldal II og kraftstasjonen Suldal III i Stølsåno (Grubbedalselven) og
- 2) å søke tillatelse i henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14.-12. 1917 om regulering av Vasstølsvann i Stølsåno og om overføring av Stølsåno og Øynoelva til Røldal I.

1. Planendring Røldal II.

I konsesjonssøknaden er dette byggetrinn forutsatt utbygget ved at vannet føres fra Nøvlemagasinet og frem til fjellpartiet, Fjetlandsnuten, og derfra ned til turbinene, beliggende i samme maskinsal som Røldal I.

Ved nærmere undersøkelser er vi kommet til at det kan oppnås en samlet besparelse på kr. 4,2 mill. ved å føre vannet

fra Nøvlemagasinet via en ca. 500 m lang tunnel og en trykksjakt ned til en egen kraftstasjon, beliggende i høyde med driftstunnelen til Røldal I. Etter å ha passert maskinen slippes vannet direkte inn i denne tunnel. Kraften overføres via en 300kV kraftlinje ned til koblingsanlegget for Røldal I.

Den nye plan er vist på vedlagte tegning nr. 1. F. 43527, som vedlegges som bilag 1.

2. Planendring Suldal III, Stølsåno — Regulering av Vasstølsvann og overføring av Øynoelva.

I vår konsesjonssøknad av 28.-3. 1961 (St. prp. nr. 29 for 1962—63) for hovedutbyggingen er Stølsåno mellom Finnabuvann og driftstunnelen for Suldal I forutsatt utbygget i en egen stasjon Suldal III. På dette grunnlag er den senere konsesjon meddelt.

Ved nærmere undersøkelser er vi kommet til at dette vassdrag mer fordelaktig kan utbygges ved at Stølsånos vannføring overføres til Grytøyrelv for sammen med denne og utnyttes i kraftstasjonen Røldal I. Underveis opptas Øynoelva som har et nedslagsfelt på 9 km² og et midlere avløp på $0,77 \times 9 = 0,693$ m³ pr. sek. Overføringen skjer ved en tunnel med et tverrsnitt på 8 m² og en samlet lengde på 11,5 km.

For at man til enhver tid og ved enhver vannstand i Valldalsmagasinet skal kunne fange opp og skaffe tilstrekkelig overtrykk for å transportere vannet frem til Røldal I, er det nødvendig at Vasstølsvatn i Stølsåno reguleres. Det er forutsatt en heving på 19,5 m i forhold til nåværende lavvannstand, kote 732,50 til kote 753,00.

Det vil ikke skje noen endring av reguleringsplanen for Finnabuvann.

Etter de endrede planer vil øvre del av Stølsåno (Finnabuvann — Vasstølsvann) foreløpig ikke bli utbygget. Den nyttbare fallhøyde reduseres da fra 523 m (ved utnyttelse i Suldal III) til 366,17 m (ved utnyttelse i Røldal I). Dette falltap kompenseres ved en økning av vannfør-

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

ingen som skyldes utnyttelsen av Vassstølsvann og Øynoelvas nedslagsfelt.

Vi vedlegger som bilag 2 en oppstilling over den beregnede kraftøkning ved reguleringen av Finnabuvann og Vassstølsvann etter de endrede planer.

Samtidig vedlegges som bilag 3 side 3 i bilag 3 til konsesjonssøknaden for hovedutbyggingen med den beregnede kraftøkning etter den tidligere plan.

Som det fremgår av disse oppstillinger, vil den beregnede kraftøkning etter den endrede utbyggingsplan utgjøre 12 700 nat. hk. mot 12 100 nat. hk. etter den opprinnelige plan.

Anleggsomkostningene ved det nye regulerings- og overføringsprosjekt er anslått til ialt kr. 22,9 mill., mens et ajourført omkostningsoverslag for Suldal III viser at de samlede anleggsomkostninger etter dette alternativ vil utgjøre kr. 23 mill., jfr. bilag 4.

Som det fremgår, oppnår man ingen reduksjon i utbyggingsomkostningene. Fordelen ved det nye prosjekt ligger i første rekke i det at investeringen utelukkende vil gjelde bygningsmessige arbeider (dammer og tunneler) med lang avskrivningstid og minimalt vedlikehold, mens en vesentlig del av investeringen i det opprinnelige prosjekt gjaldt maskinelt og elektrisk utstyr med langt kortere avskrivningstid. Man vil også oppnå besparelser under drift ved at man får en stasjon mindre å betjene.

Skadene ved de endrede planer er så vidt vi kan se av beskjedent omfang.

Ved Vassstølsvann vil det bli neddemmet i alt 750 dekar hvorav en del er beitemark, en del myr og noe fjellgrunn. Det ligger til vannet 3 stølsbruk, hvorav 2 vil bli neddemmet, nemlig Vassstøl tilhørende Odd Bakka, og Konstøldalen tilhørende Inga Gautun. Det 3. bruk, som ligger over kote 753, tilhører Torbjørn Bråtveit. Samtlige eiere hører hjemme på Nesflaten. Ingen av brukene har vært nyttet de siste år, og området benyttes nå til sauebeite. Stølsbusene benyttes av sauesankere om høsten.

I Vassstølsvann er det en tallrik fiskebestand, men vannet er overbefolket, så fisken er svært småfallen.

Overføring av Øynoelva vites ikke å medføre skadevirkninger av betydning.

For øvrig vil de nye planer ikke medføre andre endringer i de naturlige forhold, bortsett fra en meget beskjeden økning av gjennomstrømningen i Røldalsvann, som vi antar ikke vil endre forholdene i dette vann merkbart.

Det er nødvendig å foreta følgende endringer i Manøvreringsreglementet:

- 1) I punkt 1 under angivelsen av magasinens reguleringsgrenser tilføyes:

Øvre kote	Nedre kote	Oppd. i m	Senkn. i m	Reg.h. i m	Flomstign. til kote
-----------	------------	-----------	------------	------------	---------------------

(Etter Finnabuvann)

Vassstølsvann 753,00 732,50 19,5 19,5 753,50

- 2) I hovedavsnittet om overføringer utgår 3. avsnitt, og erstattes med følgende:

Avløpet fra Stølsånos felt ovenfor Vassstølsvann, 59 km², og avløpet fra Øynoelva, 9 km², føres inn på driftstunnelen fra Grytøyrelv til Røldal I.

— — —

Delvis som følge av disse planendringer, og delvis som følge av en omvurdering av brukstidene, vil maskininstallasjonene bli endret som følger:

Røldal I	vil få en install.	2 x 75 = 150 MW
Røldal II	» » » »	1 x 40 = 40 MW
Suldal I	» » » »	2 x 80 = 160 MW

Vi tar sikte på å påbegynne anleggsarbeidene høsten 1963, slik at tunnelarbeidene kan gå kontinuerlig vinteren 1963/64.

Søknaden er kunngjort 2 ganger i Norsk lysingsblad og 1 gang i lokalpressen og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Suldal herredsstyre har i møte 22. juni 1963 fattet følgende enstemmige vedtak:

«Kommunestyret vil ikkje setja seg imot at desse søknader vert imøtekomne.

Ei regulering av Vassstølsvatnet vil føra med seg at eit godt beiteområde vert neddemt. Skadeverknaden vil verta relativ stor m. a. avdi stølsbeitet alt før er blitt redusert ved regulering av Finnabuvatnet.

Reguleringa vil vidare føra med seg skadeverknader på eit godt aurefiske i Vassstølsvatnet.

Kommunen går ut frå at det ikkje vil verta nokon endring i dei konsesjonsavgiftene og dei andre konsesjonsvilkår som er fastsette ved kgl. resolusjon av 21. desember 1962.

Ein går ut frå at Vassdragsdirektoratet vil føreta ei ny utrekning av dei samla kraftmengder som vert innvundne i dette vassdrag.

Fylkeslandbruksstyret uttaler enstemmig i møte 7. juni 1963:

«Reguleringa av Vassstølsvatn m. m. vil føra til skade for dei bruka som har beite kring Vassstølsvatn. Men denne skaden er så vidt ein kan sjå, liten i høve til dei fordelane som reguleringstiltaket fører med seg — reint samfunnsmessig sett — og fylkeslandbruksstyret har difor ikkje noko å merka til konsesjonssøknaden. Ein vil likevel peika på at for dei gardane som misser sine beitevidder, vil skaden verta stor og må vurderast nøgje i samband med eventuelle skjøn.

VEDTAK:

Fylkeslandbruksstyret har ikkje noko å merka til at Røldal-Suldal Kraft A/S får konsesjon til regulering av Vassstølsvatn m. m. i samsvar med søknad av 20. april 1963.

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

Fylkesmannen i Rogaland har — etter å ha forelagt saken for fylkets elektrisitetskonsulent — ingen bemerkninger og anbefaler søknaden innvilget, jfr. ekspedisjon av 30. august 1963.

Røldal kommunestyre vedtok enstemmig i møte 25. mai 1963 å anbefale søknaden og fylkesmannen i Bergen og Hordaland viser i påtegnning 29. mai s. å. til denne uttalelse:

Herr Sveinung Odland, Sauda, har uttalt seg slik i brev av 20. mai 1963:

«For ei tid sidan såg eg i «Stavanger Aftenblad» at Norsk Hydro ved Røldal-Suldal kraftselskap skulle slå tunnel fra Vasstølsvatnet (Finnabuvatnet) i Suldal til Grytøyrstølen i Røldal. Tunnelen kjem då etter det eg kan forstå til å gå gjennom vår eiendom, Haugen på Odland i Røldal. Spørsmålet er då, har kraftselskapet høve til å gå under (gjenom) ein eiendom utan å kontakta eigaren? Kor djupt ned i jorda går eiendomsretten: Det skulle vore interessant å få ei utgreiding på dette. For la oss tenkja oss at dei råkar på drivverdige mineralforekomster der? Kven har då retten på dei? Eit stykke fra heimehusa våre er det så rike kisforekomster at hadde dei vore ned til sjøen så hadde dei vore i drift. Difor vil eg ha greie på eiendomsforholla ned i jorda.

Fra Grytøyrstølen og ut til vår støl er der nokså fint terreng og dei ligg i omlag same høgd. Hadde det ikkje vore rimeleg om dei svære steinmassane som der vert utdrevne hadde vorte tippa i ein veibane slik at der kunne koma vei til stølane våre på Odland. Som eg ser av konsesjonen så skal det byggast vei til Blåbergnuten for å skaffe nye stølsbeite til erstatning for Valdalen. Slik som Odlandsstølane no ligg til så er dei for avsides til for å vera rekningssvarande. Kom der vei så ville der vera veldig fine beite. Til vanleg så hadde kvar av gardane på Odland ca. 100 geiter 4—6 kyr og ca. 20 sauer på beite. Kom der vei så ville ein kunne rekna med å driva stølane sjølv eller leiga dei vekk til andre i bygda. Veilengden ville ikkje bli over 2 km, og terrenget er fint og flatt.

Vil De senda meg ei orientering om det som eg her er inne på med forslag på korleis eg skal ordna med saka. Eg stiller meg heilt positivt til utbygginga og vil gjerne gjera kva eg kan for eit bra resultat. Men på den andre sida så vil eg ta vare på våre rettar. Eg segjer våre fordi vi er 6 syskin som eig gården Haugen i saman.»

Søkeren har fått brevet oversendt og har gitt herr Odland svar direkte i brev av 27. mai 1963 hvor det bl. a. uttales:

«Etter vårt syn strekker eiendomsretten seg så langt ned i jorden som det til enhver tid er teknisk og økonomisk mulig å utnytte undergrunnen fra overflaten.

Den planlagte tunnel fra Vasstølvann til Grytøyrstøl vil gå i en slik dybde at man så vidt vi kan skjønne ikke vil komme i konflikt med andres eiendomsrett.

Hvis man under anlegget skulle støte på mineralforekomster av verdi, vil spørs-

målet om erstatning for disse bli å vurdere under skjønnet på vanlig måte.

Vi vil få store mengder fyllmasse til disposisjon ved anleggsstedet i Grytøyrstølen, både fra tunnelen til Vasstølvann og fra tunnelen til fordelingsbassenget for Røldal I (Lynghamar). Disse fyllmasser vil så langt det er praktisk og økonomisk forsvarlig bli benyttet til veier i området, dvs. veianlegg til Blåbergdalen, som ble pålagt som konsesjonsvilkår, og veien til fordelingsbassenget, som er nødvendig for anlegg og drift av stasjonen.

Vi regner imidlertid med at det også vil være betydelige mengder fyllmasser disponible for andre formål, og ser gjerne at disse blir benyttet for anlegg av andre veier som det er behov for, f. eks. en vei til Odlandsstølen. Vi kan imidlertid ikke selv påta oss å transportere stenen innover langs den påtenkte veitrasé da dette vil medføre en vesentlig fordyrelse av anlegget og vanskeliggjør fremdriften. Hvis De og de øvrige grunneiere allikevel er interessert i å overta fyllmassene for dette formål, ber vi Dem ta kontakt med oss i tide, slik at vi kan koordinere disponeringen av fyllmassene fra dette anleggsstedet.»

I ny henvendelse datert 10. november 1963 har herr Odland anført:

«Den 20. mai i år sende eg eit brev til Vassdragsvesenet i Oslo, der eg bad om råd og rettleiding i saker og ting som gjeld Hydros kraftutbygging i Røldal. Vassdragsvesenet sende brevet mitt utan løyve fra meg over til Hydro som svarar meg i eit brev av 27. s. m. sjølvsagt til fordel for seg.

Eg går rett på saka utan meir kommentar. Vi er 6 syskin som eig ein av dei fire gardane på Odland i Røldal. Etter konsesjonen som Hydro har fått skal dei byggja traktorvei til Odland dersom dei ikkje kan koma til annan overenskomst med egarane. Vi for vår del har sagt oss viljug til forhandling, men det skulle vi ikkje ha gjort for det gav Hydros kontaktmann i Røldal anledning til å forsøka å dra våre eiendomar ned i verdi. Vi har heller ikkje fått noko tilbud fra Hydro på det vi har der på Odland. I følge advokaten til Hydro herr Dalan så var det mest urimeleg same kva som Odlandsbøndene kom med. Ein kunne mest vera frista til å dra den slutning at han meinte at vi måtte berre vera gla til å gjeva vekk våre eiendomar til eit så stort og fint selskap. Ja ein sat med den følelse at same kva som bøndene i Røldal og øvre Suldal forlangte så var det urimeleg. Vi måtte vera glad til at Hydro ville koma på dei kanter av landet. Og Hydro ville ikkje ha nokon fordel av denne utbygginga berre det at dei tenkte på folket her og ville gjeva dei betre utkomme.

No må ikkje dette tolkes dit hen at eg er mot denne utbygginga. Nei heller motsatt. Eg er fullt samd i at alle muligheter som slike naturrikdomar representerer vert utnytta til fordel for heile samfunnet. Men så skal det og bli betalt for dei verdier

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

som eigarane har og ikkje berre lurast frå for ein slikk og ingenting. På garden vår på Odland står det svert gode våningshus. Skall ein byggja liknande i dag så kjem berre huset opp i ca 60—70 000 kroner. Dei andre husa på garden er ikkje moderande, men godt brukbare og representerar og ein viss verdi. I tillegg til dette kjem så verdien av jord og skog. Før krigen var far ein av dei største skattebetalarane i Røldal. Det segjer noko om verdien av garden sin bruksverdi.

Fra mange hald er det blitt reist krav om at Hydro må vera med å finne fram til nye lettdrevne stølsbeite til erstatning for dei beite som vert neddemde i Valdalen. I brevet mitt av 20. mai i år peika eg på dei muligheter som kunne koma inn i biletet dersom Hydro vart pålagt å forlengja den veien som dei er pålagt å byggja til Blåbergnuten fra Røldalsvatnet og som dei delvis alt har bygd.

Fra Grytøyrstølen der utslaget for vass-tunnelen fra Vassstølsvatnet og til Odlandstølane er der fint terreng å leggja vei. Stølane ligg omlag i same høgd. Denne vass-tunnelen har Hydro enno ikkje fått konsesjon på. Var det ikkje då på sin plass å knyta denne betingelsen til konsesjonen. Fyllmassen kunne med letthet brukast til veien som ville kunne leggjast over myrar og grasbakkar. Det ville bli ein fin vei.

Før krigen hadde kvar av Odlandstølane år om anna ca. 7 storfe og ca. 80 geiter og sauer i beite. I tillegg til desse stølane kjem så Bratteigstølane og Stølsjø, øvre stølen vår. Her og kunne ein ha ca. 10 storfe og ca. 150 småfe. Alt i alt ville det gå an å ha 30—40 storfe og 4—500 småfe her. No leiger vi ut beite til sauebeite og der er ca. 600 sau der. Men det er helst i underkant for beite sin del. Det kunne nok gå an å ha opp mot 1000 sau der. Odlandsbøndene er alle interessert i dette veianlegget utan at dei ville bitta seg til nokon avtale om utleige, til den eine eller andre. Etter det eg kjenner til får Hydro refundert halvparten av kostnaden på Blåbergveien av staten. Det same ville vel koma inn som klausul for denne veien.

Ut frå dei data som eg her har nemnt må ein kunna forsvara å byggja denne veien. Eg vil be Dykk sjå på dette før det blir tatt noko avgjerd i konsesjonssaka. Skulle ein bruka veiingeniør Høyas basis på denne veien som han har brukt på veien til Odland, kr. 300 000, så ville eg anta denne veien ville koma på mellom ein tredjedel og halvparten av dette beløpet. Fyllmassen er til stades i rikeleg mengde og ikkje er her noko bekkjer og elvar å rekna på.

Eg er ikkje nokon veiingeniør, men ukjendt er eg ikkje for arbeidet heller.

På Odlandstølane er der noko bekkjer som i regnfulle år kan vera nokså store, dei kunne ein gjerne og tappa ned i den påtenkte vass-tunnel.

Dersom Hydro skulle koma fram i drivverdige mineraler under utsprenginga av tunnelen. Korleis stiller då eigendomsretten seg til dei? Kan Hydro utan vidare slå den tunnelen under vår eigendom utan vidare? Saudefaldene her i Sauda måtte

fint finna andre løysingar då dei ville slå ein tunnel gjennom eit nedlagt gruveområde som eit engelsk firma eig her inne.

Dette vart mange spørsmål som eg ville ha svar på. Vonar det ikkje lid same lag-naden dette brevet som mitt brev til Vassdragsvesenet av 20. mai d. å.

Fra Vassdragsvesenet ville eg setja pris på ei forklaring som må vera saklig grunn-gjeven.»

I brev av 15. november 1963 forklarar Hovedstyret gangen i behandlingen av konsesjonssaker, og sier til slutt at en vassdrags-konsesjon formentlig ikke endrer noe vesentlig ved eiendomstilhøva for eventuelle mine-ralforekomster.

Herr Odland har så i brev av 4. desember 1963 på ny henvendt seg til Hovedstyret. Innledningsvis besværer herr Odland seg over at hans brev av 20. mai 1963 ble sendt søkeren uten hans samtykke. Brevet slutter slik:

«Eg kan ikkje tru at eg nemde noko om at klausulen om vei til Odlandsstølane måtte koma som eit tillegg til den gjevne konsesjon. Det visste eg så altfor vel ville vera fåfengd sidan eg hørde advokat Dalan sitt innlegg. Kravet som eg har reist om denne veien er ikkje berre eit krav til fordel for Odlandsbøndene, men heller som ei hjelp for Hydro til å fylla dei krav om tilrettelegging av andre stølsbeite til erstatning av Valdalen. Men etter å ha lese brevet fra Hydro dagsett 25. mai d. å. så kan ein ikkje få den forståelse av at dei vil gjera noko i den leid utan dei vart konsesjonsbundne til det. Difor må dette koma med i den tilleggskonsesjonen dei vil ha om denne vass-tunnelen til Grytøyrstølen. Eg må difor få fast vissa for at dette som eg her er inne på vil koma med i denne konsesjonen.

Samtidig kan eg korrigera noko av brevet mitt av 10. f. m. Eg segjer forlenging av veien til Blåbergnuten. For dei som ikkje er lokalkjende var det vel rettare å segja: Byggja ei side grein fra denne veien omlag midtveges, eller nærmare fra Grytøyrstølen, med den eine armen i stigande lende til Blåbergnuten (austleg) og den andre omlag i same høgd i sørleg retning til Odlandstølane. Ikkje fekk eg svar på om Hydro utan avtale med grunn-eigarane kan slå denne tunnelen under våre eiendomar.»

Landbruksdepartementet ut-taler den 15. januar 1964:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Vest-Norge som med tilslutning av inspektøren for ferskvannsfisket, har uttalt seg slik som vedlagte gjenpart viser.

Departementet viser til dette og har intet å tilføye.»

Konsulentens uttalelse, datert 11. januar d. å. lyder slik:

«Jeg kan ikke se at de nye planer skulle få noen nevneverdig skadelig virkning for fisket i området.

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

1. Planendring Røldal I.

Det er ikke sagt noe om endrete manøvreringsplaner for Nøvlemagasinet, og vannet fra kraftstasjonen kommer ut på samme sted som etter den opprinnelige plan. Jeg kan derfor ikke forstå at den endrete plan vil få noen ytterligere virkning på fisket.

2. Planendring Suldal III, Stølsåna — Regulering av Vasstølsvatn og overføring av Øynoelva.

Etter den nye plan vil Stølsåna sammen med den mindre Øynoelva overføres til Røldal I. Dessuten skal Vasstølsvatn reguleres ved 19,5 m oppdemning.

Overføringen vil føre til en ubetydelig økt gjennomstrømning av Røldalsvatn. Dette kan neppe ha betydning for fiske. Hvor vidt Øynoelva er gyteelv for auren i Røldalsvatn, kjenner jeg ikke til. Men dette vatn er overbefolket i dag og dessuten gyter auren her i vatnet, så noen nevneverdig betydning for bestanden her kan overføringene neppe få.

Vasstølsvatn oppgis å være overbefolket. Dette antas å være en fordel ved den planlagte oppdemning, idet det da er en stor fiskemengde til stede som kan utnytte den økte produksjon man vil få. Det er regnet med at 750 da., tildels beitemark, vil bli neddemt.

Jeg kan ikke se at det skulle være grunn for å forandre konsesjonsvilkårene vedrørende fisket i forbindelse med de endrete planer.»

Hovedstyret skal bemerke:

Med Stortingets samtykke ble ervervs- og reguleringskonsesjonen for Røldal-Suldalvassdragene gitt ved kgl. res. 21. desember 1962. Planene er omhandlet i St. prp. nr. 29 for 1962—63. De omfatter for Bratlandselva, Valldalselva (vestre vassdrag) m/sideelver i alt 4 kraftstasjoner med en samlet kraftøkning på ca. 241 400 nat.hk.

Den planendring det nå søkes om og den dermed følgende tilleggsregulering og overføring, består i å sløyfe Suldal III): utbyggingen av Stølsåna fra Finnabuvatn til driftstunnelen for Suldal I. I stedet går planen nå ut på å flytte inntaket ned i Vasstølsvatn, som søkes regulert 19,5 m ved oppdemning til kote 753,00, og Stølsåna føres nordover til utbygging sammen med Valldalselva i kraftstasjonen Røldal I ved nordenden av Røldalsvatn. Undervegs tar tunnelen inn ca. 9 km² av Øynaelva som etter den tidligere plan var uberørt. Tilleggsfeltet i Stølsåna mellom Finnabuvatn og Stølsvatn utgjør 17 km². Det samlede tilskott av nye nedbørfelter blir på ca. 26 km², mens den nyttbare fallhøyde for Stølsåna reduseres med 156,8 m. Selv om reguleringsgraden ved den gamle plan for Suldal III ikke var høyere enn ca. 60% regnet Hydro med nærmest 100% utnyttelse av midlere årlige avløp fra feltet ved elektrisk samkjøring. Reguleringsgraden for det utvidede felt etter den nye plan blir vesentlig større og planendringen vil medføre en økning av nat.hk. i henhold til regu-

leringslovens bestemmelser idet Stølsåna nå betraktes som overført til Valldalselva. Den kan reguleres direkte i Valldalsmagasinet og hele feltet for Røldal I vil oppnå en regulert vassføring på 90% av midlere årlige vassføring. Kraftøkningen samlet i vestre vassdrag blir da ca. 255 900 nat.hk. Dette er 14 500 nat.hk. mere enn angitt for den gamle plan. Det hydrologiske materiale er under revisjon og man tar forbehold om endringer.

Planendringens fordeler ligger ellers i det vesentlige i lavere kapital- og vedlikeholdsomkostninger. De bygningstekniske arbeider vil etter planendringen utgjøre 87,6% av den totale kostnad mot 64% etter den gamle plan. Resten av kostnaden gjelder den maskintekniske del. Da man vanlig regner mye lengre levetid for de bygningstekniske arbeidene — tunneler, dammer o.l. — enn for maskiner, representerer den siste plan en betydelig fordel sammenlignet med den opprinnelige plan selv om det totale anleggs budsjett praktisk talt blir som før.

Sløyfing av kraftverket Suldal III ved utnyttning av Stølsåna i Røldal I vil også medføre at utgiftene til drift og vedlikehold minker. Alt tatt i betraktning finner Hovedstyret, at den nye plan er økonomisk gunstigere enn den gamle.

De skader og ulemper som følger, knytter seg etter Hovedstyrets syn i første rekke til neddemningen ved Vasstølsvatn av 750 da. beitemark, myr og fjellgrunn. Det opplyses at 3 nedlagte stølsbruk ligger ved vatnet hvorav 2 blir neddemt. Videre blir tørrleggingsgraden av Stølsåna og de nederste 500 m av Bratlandselva noe større nå. En større vassgjennomstrømning gjennom Røldalsvatn antas ikke å få nevneverdige tilleggsvirkinger. Det vises i denne forbindelse til Hovedstyrets omtale av forholdene ved Røldalsvatn, se proposisjonen side 64. — Overføringen av Øynaelva kan ikke ses å medføre nevneverdige skader eller ulemper.

Ørretfiske i Vasstølsvatn er godt og må påregnes skadet ved en så vidt stor regulering.

Hovedstyret finner at tilleggsreguleringen og planendringens fordeler er så vidt store at lovens vilkår for å innvilge søknaden er tilstede. Man anbefaler at det gis ny konsesjon på reguleringen av Vasstølsvatn og overføringen av Stølsåna og Øynaelva til Valldalsmagasinet på de vilkår som er oppstillet i vedliggende utkast.

Om disse bemerkes:

Konsesjonstid, post 1 og innløsningsrett, post 2.

Den meddelte konsesjon ved Kgl. res. 21. desember 1962 er gitt med Stortingets samtykke for 60 år. I dette tilfelle er det meget om å gjøre for søkeren å få en snarest mulig behandling av sin søknad. Andre grunner enn spørsmålet om konsesjonstidens lengde er det ikke for å la saken behandles av Stortinget. Hovedstyret foreslår da at konsesjonstiden settes til 50 år, men at innløsningsretten gjøres gjeldende samtidig som for den tidligere konsesjon, nemlig i det 35. år osv. regnet fra 21. desember 1962. Man viser også til saken om Christiania Spigerverks søknad om regulering m. v. av Svartevatn II.

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

Årlige avgifter, post 3.

Ved konsesjon av 1962 ble avgiftssatsene fastsatt til kr. 4,50 pr. nat. hk. til kommuner og kr. 1,00 til staten.

Hovedstyret finner det riktig at disse satser også gjøres gjeldende her.

Midlertidig forsamlingslokale m.v., post 11.

Man har inntatt plikt for konsesjonæren til å sørge for midlertidig forsamlingslokale m.v. og har gjort beløpet på kr. 100 000 til almindennende viksomhet og geistlig betjening — som var fastsatt ved konsesjonen av 1962 — gjeldende også for denne konsesjon.

Veger og bruer m.v., post 12.

Som det framgår har en av grunneierne på Odland framsatt krav om ca. 2 km seterveg fram til Odlandstølene. Vegen vil eventuelt bli en avgrensning fra vegen Grytøyrstølen — Blåbergnutstølen som er omhandlet i konsesjonsbetingelsene i 1962. Det ble betinget et visst tilskudd for å få åpnet nye beitestrekninger da særlig beiteområdene ble hardt rammet ved reguleringene. Det ble derved regnet med muligheter for en beitebesetning på ca. 550 geiter og 25—30 kyr.

Ifølge oppgaver fra herr Odland har Odlandsstølene med Bratteigstølen gitt grunnlag for betydelig geit- og sauehold. Det nevnes tall som 30—40 storfe og 400—500 småfe. Også nå rammes beiteområder, men de tilhører ikke Odlandsgårdene. Skulle man se på kravet som en kompensasjonsytelse måtte det finnes samme mulighet for leie av beiteområder på Odlandsstølene som i Grøndalen for øvrig, men oppsitterne er ikke villige til å binde seg i så henseende. Tatt i betraktning at brukene også kan bli innløst, jfr. post 11 i konsesjonsvilkårene, finner Hovedstyret ikke å kunne støtte kravet.

Vilkåret er gitt den vanlige form i henhold til reguleringslovens § 12, pkt. 6.

Fisket, post 14.

Det vilkår som ble fastsatt ved kgl. res. 21. desember 1962 vedrørende fisket er gjort gjeldende også for denne regulering og overføring i den utstrekning vedkommende departement finner det nødvendig.

Fløtingsvatn, post 20.

Det nødvendige fløtingsvatn skal avgis for så vidt angår Suldalslågen. Fløtingsvatnet skal avgis fra østre vassdrag ved den gitte konsesjon av hensyn til oppfyllingen av Røldalsvatn. Det bør forholdes på samme måte her og man har gjentatt det tidligere oppstilte vilkår.

Sikkerhetsstillelse, post 22.

Ved konsesjonen i 1962 ble det betinget en sikkerhetsstillelse på kr. 100 000 og man foreslår at beløpet også skal omfatte disse reguleringer og overføringer.

I forbindelse med herr Odlands uttalelser bemerkes at en invilget konsesjon på denne søknad ville gi den nødvendige ekspropriasjonsrett til å fremme alle nødvendige arbeider både på dam og i tunnel. Når det gjelder spørsmålet om eiendomsretten til mulige mineralforekomster langs tunnelen har man svart herr Odland at så vidt man kjenner til

blir ikke eiendomsforholdet i så måte endret ved en vassdragskonsesjon.

Korrigert manøvreringsreglement vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 31. januar 1964.»

Videre har departementet fra Hovedstyret mottatt følgende brev av 25. februar 1964:

«Man viser til telefonsamtale med Departementet i dag og bemerker:

Planendringen vedførende Røldal II består i en flytting av kraftstasjonen uten å endre den nyttbare fallhøyde for reguleringsvatnet fra Nøvlemagasinet. Vatnet vil både etter den nå framlagte og etter den tidligere plan gå i tunnel fra Nøvlemagasinet til utløp samme sted i Røldalsvatn. Den samme manøvrering kan påregnes for magasinet. Noen endrede vassstandsforhold i vassdraget vil flyttingen av kraftstasjonen ikke føre med seg.

Med henblikk på den besparelse i omkostninger Hydro regner med har Vassdragsvesenet da ikke noe å bemerke til denne planendring.»

Departementet skal bemerke:

Den ene planendring det er tale om vedrører utbyggingen av Nøvlevassdraget. Denne utbygging benevnes Røldal II. Vannet fra det magasin som dannes ved oppdemmingen av en rekke vatn i Nøvlevassdraget skulle etter de opprinnelige planer, føres frem til fjellpartiet, Fjetlandsnuten, og derfra til Røldal II som skulle ha felles maskinhall med Røldal I beliggende ved Røldalsvatns nordende.

Planendringen går ut på å flytte Røldal II i høyde med driftstunnelen for Røldal I. Når vannet har passert maskinene i Røldal II, føres det inn i denne tunnel. Den nyttbare fallhøyde for vannet fra Nøvlemagasinet blir ikke endret og vannet vil få samme utløp i Røldalsvatn som etter den opprinnelige plan.

Etter søkerens beregninger vil planendringen gi en besparelse på 4,2 mill. kroner.

I samsvar med Hovedstyret har departementet ikke noe å bemerke til denne planendring og vil rå til det gis samtykke til den.

Videre søkes det om å foreta en planendring vedrørende Suldal III, og i forbindelse med denne endring å foreta en ytterligere regulering og å overføre Stølsåna til Røldal I.

Etter den tidligere plan skulle Stølsåna utbygges mellom Finnabuvatn og driftstunnelen fra Suldal I i en egen kraftstasjon, Suldal III. Endringen går ut på å sløyfe Suldal III og føre Stølsåna nordover til driftstunnelen for Røldal I. På vegen opptas også Øynaelva som etter den tidligere plan var uberørt. Inntaket for overføringstunnelen er ved Vasstølsvatn som skal reguleres ved en

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

19,5 m oppdemming. Vasstølsvatn skulle etter den tidligere plan være uregulert.

Den nye overføring og regulering vil gi en kraftøking som etter foreløpige beregninger blir ca. 14 500 nat.hk. mer enn etter den gamle plan. Etter det som fremgår er den vesentligste fordel med endringen forøvrig at den gir lavere kapital og vedlikeholdsomkostninger.

De vesentligste skader og ulemper vil oppstå på grunn av reguleringen av Vasstølsvatn. Ca. 750 da. grunn med bl. a. beitemark vil bli neddemmet. Videre må det påregnes skade på fiske.

Departementet antar med Hovedstyret at fordelene med den omsøkte ytterligere overføring og regulering er så store i forhold til skader og ulemper at vilkårene etter vassdragsreguleringslovens § 8 for å gi konsesjon må antas å være til stede. Departementet vil rå til at det gis samtykke til den endrede plan og til at Røldal-Suldal Kraft A/S får konsesjon på den ytterligere regulering og overføring som det er søkt om.

Forslag til konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement har vært forelagt søkeren til uttalelse. I brev av 20. mars 1964 meddeler Røldal-Suldal Kraft A/S at det ikke har noen vesentlige bemerkninger å gjøre til det tilsendte forslag. Utkast til vilkår ligger ved som trykt vedlegg.

Konsesjonen foreslås gitt for det samme tidsrom som for den gamle konsesjon, nemlig 60 år fra 21. desember 1962, se vilkårene post 1.

Årlige avgifter foreslås fastsatt til de samme satser som i konsesjonen fra 1962, nemlig kr. 4,50 pr. nat.hk til kommuner og kr. 1,00 til staten, se post 3.

Forøvrig er foreslått de samme vilkår som for den eldre reguleringskonsesjon så langt de passer, og en viser til hovedstyrets uttalelse. Departementet er enig i at det i denne tillatelse ikke skal gis pålegg om å bekoste bygging av særskilt nevnte veger.

Som når det gjelder den eldre konsesjon vil departementet henstille til konsesjonæren å ta opp med de angjeldende kommuner og andre interesserte spørsmålet om å planlegge midlertidige brakker, verkstedbygg m. v. slik at de kan bli til varig nytte for almenheten. Mindre planendringer forutsettes som vanlig å kunne godkjennes av departementet.

Hovedstyrets forslag til korrigert manøvreringsreglement ligger ved som trykt vedlegg.

Departementet finner at saken i alle tilfelle må forelegges Stortinget, jfr. reguleringslovens § 2, annet ledd.

Industridepartementet

tilråd:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldal-vassdragene.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å gjøre følgende vedtak:

Stortinget samtykker i at det blir tillatt Røldal-Suldal Kraft A/S å foreta planendring og å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldal-vassdragene i samsvar med Industridepartementets tilråding av 17. april 1964.

Tilråding fra Industridepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 17. april 1964.

Under Vår hånd og rikets segl

OLAV
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

Vedlegg 1.

Utkast

til betingelser for tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til ytterligere regulering samt overføring av Stølsåna m. v.

1.

Konsesjonen gjelder for 60 år fra 21. desember 1962.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte anlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse regulerings- overføringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringene og overføringene. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Anleggene skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på konsesjonærens bekostning og denne plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år regnet fra 21. desember 1962 skal staten kunne innløse anleggene i den utstrekning de etter post 1 kan kreves avstått ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. og 20. år deretter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forvegen. Innløsningssummen skal bestemmes således at grunnstykker, rettigheter samt vassbygningsarbeider og hus betales med hva de beviselig har kostet konsesjonæren, med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anleggene innløses, plikter staten å overta de av konsesjonæren med offentlig tillatelse inngåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrom som ikke må strekke seg utover 5 år etter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av minnelig overenskomst herom

fastsettes prisen ved et av Kongen oppnevnt skjønn, hvis avgjørelse ikke kan påankes.

Anleggene skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vasskraften som ved reguleringen og overføringene tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1,00 pr. nat hk.

Til konsesjonsavgiftsfond i de fylkers, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av vassføringen som reguleringen og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere konsederte regulering og overføring. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sånn måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen og overføringene innvunne øking av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter, inntreffer etter hvert som den ved reguleringen og overføringene innvunne vasskraft er tatt i bruk.

Avgifter har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 20, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen 2 år og fullføres innen ytterligere 5 år fra konsesjonens datum. Under særlige omstendigheter kan fristen forlenges av Kongen.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært mulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, erlegges konsesjonshaveren en løpende mulkt til statskassen av kr. 2,00.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — prosent overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte forskjell — 10 pct. — i forhold til utenlandsk vare ikke dermed overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet

bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege, og holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til et for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr. Det kan også pålegges konsesjonæren etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes (eller kommuners) alminnelige forbyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten berregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juli 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige til anlegget knyttede befolkning eller, hvis departementet måtte anse det mere hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Det i konsesjonen av 21. desember 1962 fastsatte beløp på kr. 100 000,— for almenbyggende virksomhet og geistlig betjening skal også omfatte denne konsesjon.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet.

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

13.

Såfremt vedkommende departement forlanger det, er konsesjonæren forpliktet til for reguleringsanleggene, kraftanleggene og sine bedrifter å oppsamle et fond til sikring for vedkommende forsorgskommune overensstemmende med de regler som i lov om forsorgsvesenet av 19. mai 1900, kap. 4, er gitt om bergverker.

Likeledes er konsesjonæren forpliktet til såfremt vedkommende departement forlanger det, å avsette et fond til sikring av vedkommende kommunes (eller kommuners) utgifter til understøttelse av de regulerings- og overføringsarbeidene beskjeftigede arbeidere og deres familier. Fondet forvaltes av det offentlige. Den del av dette fond som ikke medgår til dekning av kommunens utgifter til understøttelse av arbeidere ved anlegget, overgår til et for det hele land eller visse deler av landet felles fond, som fortrinnsvis skal tjene til sikring for kommunene, men som også skal kunne benyttes til andre formål til beste for arbeiderne alt etter nærmere regler som Kongen gir. På samme måte skal forholdes med førstnevnte fond, hvis det senere ved lov blir bestemt.

14.

Post 24 — vedrørende fisket — i selskapets konsesjon meddelt ved kgl. res. 21. desember 1962 gjøres gjeldende også for denne ytterligere regulering av vassdraget.

15.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

For så vidt angår det kunstige magasin i Valdalen utføres ryddingen til 45 m under høyeste regulerte vasstand. I dette magasin skal det hvert år i de 10 første år etter at det tas i bruk samles og fjernes rekved.

16.

De partier av isen på magasinene som blir farlig svekket markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten innsirkles de svekkede partier med et tau festet til påler som settes fast i isen med passe mellomrom.

Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1 m.

17.

Konsesjonæren plikter å forelegge departementet detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene. Planene skal approberes av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

18.

Ved damanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøymed.

19.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

En norsk statsborger som vedkommende departementet godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vatnet slippes i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

20.

Konsesjonæren skal uten vederlag finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

21.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentliges inte-

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

resse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

22.

Reguleringsanleggets eier plikter å avgi vatn fra østre vassdrag i sådan utstrekning, at den alminnelige fløting i Suldalslågen foreløpesså lite som mulig ved reguleringen. Spørsmålet om hvilke forføyninger han skal treffe, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Skade eller ulempe for fløtingen som ikke på denne måte avhjelpest blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

23.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10% av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5% av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en bruksrett ned til 5000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form departementet bestemmer. Kreves den avgitt i annen form enn den produseres, plikter konsesjonæren på departementets forlangende å bygge sitt anlegg således at kraftens omforming og avgivelse ikke unødigg fordyres for mottageren. Sådant forlangende må framsettes innen 6 måneder etter konsesjonens datum.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonene eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selv-

kostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til annet ledd, kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

24.

Den i konsesjonen av 21. desember 1962 betingede sikkerhet på kr. 100 000 skal også gjelde for oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like overfor andre og for overholdelsen av de i denne fastsatte betingelser og den skal opprettholdes til enhver tid.

25.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette ansees ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å dra omsorg for at hoved- såvel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og/eller jord-

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

masser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren har plikt til forvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

26.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

27.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning det i henhold til konsesjonen går over til staten.

28.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Vedlegg 2.

Manøvreringsreglement for Røldal-Suldalvassdragene.

1.

Reguleringsgrenser:

	Øvre kote	Nedre kote	Oppd. i m	Senkn. i m	Regh. i m	Flomstign. til kote
Valldalen	745,00	665,00	80,00		80,00	746,00
Votnavatn	1 020,00	975,00	45,00		45,00	1 020,75
Reinsvatn	1 020,00		44,00		44,00	1 020,75
Reinshølen	1 020,00		44,00		44,00	1 020,75
Gauthellervatn	1 020,00		42,00		42,00	1 020,75
Stavsvatn	1 020,00		42,00		42,00	1 020,75
Grunnavatn	1 020,00		13,00		13,00	1 020,75
Røldalsvatn	380,00	363,00		17,00	17,00	
Vasstølsvatn	753,00	732,50	19,50		19,50	753,00
Finnabuvatn	908,00	893,00	10,00	5,00	15,00	908,50
Sandvatn	950,00	924,00	21,00	5,00	26,00	951,00
Holmevatn	1 058,00	1 048,00	4,50	5,50	10,00	1 058,50
Isvatn	1 295,00	1 285,00		10,00	10,00	
Inntaksbasseng i Kvandalen	625,00	620,00	5,00		5,00	

Høydene refererer seg til NVE's fastmerker i vassdragsnivellelement L nr. 410, 411, 412, 413 og 414.

Overføringer:

Avløpet fra Risbuelvas nedslagsfelt ned til k. 745,00, 24 km², føres inn på driftstunnelen for Røldal I.

Avløpet fra Grytøyrelvas nedslagsfelt ned til k. 745,00, 53 km², føres inn på driftstunnelen for Røldal I.

Avløpet fra Stølsånas felt ovenfor Vassstølsvatn, 59 km², og avløpet fra Øynaelva, 9 km², føres inn på driftstunnelen til Røldal I.

Avløpet fra Kvennabekken ned til ca. k. 625,00, 4 km², føres inn på driftstunnelen for Suldal II.

Avløpet fra Tverråna i Juvstøldalen ned til ca. k. 625,00, 6 km², føres inn på driftstunnelen for Suldal II.

Avløpet fra Kvandalselva ved ca. k. 625,00,

Tillatelse for Røldal-Suldal Kraft A/S til å foreta planendring og til å foreta ytterligere regulering og overføring av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdraget.

69 km², føres inn på driftstunnelen for Suldal II.

Avløpet fra Isvatn hvis felt er 5,3 km², overføres ved reguleringen til Litlavatn og Sandvatn i Bleskestadvassdraget.

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Under flom tappes det fra Røldalsvatn slik at vasstanden i dette ikke blir høyere enn den ville ha vært ved samme tilsig før reguleringen, og ved manøvreringen forøvrig, has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring ikke forøkes og at isforholdene i Suldalslågen ikke forverres.

I fyllingstiden tappes magasinene slik at avløpet fra Suldal I og Suldal II til sammen utgjør minst 40 m³/sek., men alt uregulert tilløp til Røldalsvatn i denne periode brukes til å fylle dette vatn opp til kote 378,00. Røldalsvatn må ikke tappes under denne grense før 1. oktober.

For øvrig kan tappingen skje etter behovet i kraftstasjonene.

3.

Fra østre vassdrag avgis det til den alminnelige fløting i Suldalslågen nødvendige vatn overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte regler.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo, og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m.v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Viser det seg at manøvreringen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger, for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endringer av dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

